



Valsts ieņēmumu
dienests

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem



2022.

Saturs

Vispārīgā informācija	3
Nodokļa likmes	4
Nodokļa piemērošana algota darba ienākumam.....	5
Nodokļa piemērošana ienākumam no uzņēmuma līguma	13
Nodokļa un nodokļa likmes piemērošana, saņemot vairāku veidu ienākumus pie viena ienākuma izmaksātāja	16
Saistošie normatīvie akti	18

Vispārīgā informācija

Materiāls sniedz palīdzību ienākuma izmaksātājiem – gan fiziskām, gan juridiskām personām, kurām ir pienākums ieturēt iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – nodoklis) ienākuma izmaksas vietā.

Algas nodokli ietur un maksā darba devējs, kas nodarbina darbinieku.

No ienākumiem, kas noteikti likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 17.panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, ja ienākumi nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, nodokli ietur ienākuma izmaksātājs.

Fiziskās personas – rezidenta – gada (algas nodokļa maksātāja – mēneša) apliekamais ienākums ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot neapliekamās ienākumus, no kura atskaitīti:

- attaisnotie izdevumi;
- maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums (Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums);
- nodokļa atvieglojumi.

Atskaitījumus primāri piemēro algota darba ienākumam (pa ienākuma apmēra sliekšņiem). Ja algota darba ienākumu apmērs nav pietiekams, atskaitījumus (ievērojot noteikto kārtību – atskaita ar 20 % likmi) piemēro citam ienākuma veidam pie šī ienākuma izmaksātāja.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu (turpmāk – VSAOI) piemērošana ir noteikta likumā "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)" un Ministru kabineta 2010.gada 7.septembra noteikumos Nr.827 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veicēju reģistrāciju un ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)".

Ienākuma izmaksātāja pienākums un termiņi aprēķināt un pārskaitīt nodokli:

- algas nodokli aprēķina, ietur un iemaksā budžetā darba devējs. Algas nodoklis iemaksājams vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam. Darba devējs no darba samaksas ieturēto algas nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja darba devējs darbiniekam aprēķina un izmaksā darba samaksu šādos gadījumos:

- tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības;
- tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam;
- darba samaksa par kalendāra mēnesi tiek aprēķināta un izmaksāta tā paša kalendāra mēneša laikā;
- tiek izmaksāta slimības nauda;
- ja saskaņā ar tiesas spriedumu, tiesas lēmumu par izlīguma apstiprināšanu vai attiecīgās valsts pārvaldes iestādes pieņemtu pārvaldes lēmumu personai ir izmaksāta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu vai izmaksāti laikus neizmaksātie darba ienākumi;
- no fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības

veicējas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precīzē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Nodokļa likmes

Nodokļa likme, kas jāmaksā no **gada** apliekamā ienākuma, ir šāda:

- 20 % – gada ienākumam līdz 20 004 *euro* (ienākuma 1.slieksnis);
- 23 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 *euro*, bet nepārsniedz 2022.gadā 78 100 *euro* (ienākuma 2.slieksnis);
- 31 % – gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 2022.gadā 78 100 *euro* (ienākuma 3.slieksnis).

Algas nodokļa likme, kas jāmaksā no **mēneša** apliekamā ienākuma, ir šāda:

- 20 % – mēneša ienākumam līdz 1667 *euro* (ienākuma 1.slieksnis);
- 23 % – mēneša ienākumam, kas pārsniedz 1667 *euro* (ienākuma 2.slieksnis).

Ja cilvēks ienākuma izmaksātājam nav iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu, gūtajam ienākumam tiek piemērota nodokļa likme 23 % apmērā¹.

Pamatojoties uz cilvēka rakstveida iesniegumu, ienākuma izmaksātājs gada laikā ir tiesīgs ieturēt nodokli 23 % apmērā arī no ienākumiem, kuriem piemērojama nodokļa likme 20 %.

Nodokļa likmi 31 % apmērā piemēro rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākuma deklarāciju.

Ja cilvēks ir persona, kurai ir izsniegts A1 sertifikāts (vai dokuments no ārvalsts kompetentās iestādes), un VSAOI viņš veic citā Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, kā arī starpvalstu sociālās drošības līgumos norādītajos gadījumos, kad VSAOI veic citā līgumvalstī², un personas algotā darba ienākums pārsniedz 6508,33 *euro* mēnesī, ienākuma izmaksātājs, ieturot nodokli, mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 6508,33 *euro*, piemēro progresīvo nodokļa likmi 31 % apmērā.

1.piemērs

Darba ņēmēja nerezidenta (Polijas iedzīvotāja) mēneša alga ir 7100 euro, darba devējam ir iesniegts A1 sertifikāts, tātad uz darba ņēmēju nerezidentu attiecas citas valsts (Polijas) sociālās apdrošināšanas sistēma. Algotā darba mēneša ienākuma daļai, kas nepārsniedz 6508,33 euro, piemēro 23 %

¹ Izņemot ar samazināto likmi apliekamus ienākumus (autoratlīdzību, neregistrētu saimniecisko darbību, kokmateriālu un metāllūžņu pārdošanu u.c.).

² Latvija ir noslēgusi līgumus starpvalstu sociālās drošības jomā ar Baltkrieviju, Krievijas Federāciju, Ukrainu, Austrāliju un Kanādu.

nodokļa likmi. Tā kā VSAOI nerezidenta mēneša ienākumam nepiemēro, tad aprēķinātajam algas nodoklim korekcija netiek veikta.

7100 euro	
23 %	31 %
6508,33 euro (apliekamais ienākums līdz mēneša ienākumu 2.slieksnim) x 23 % likme = 1496,92 euro	591,67 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 2.sliekšņa) x 31 % likme = 183,42 euro
Aprēķinātais nodoklis kopā: 1496,92+183,42 = 1680,34 euro	



Ja ienākuma izmaksātājam jāietur nodoklis, piemērojot nodokļa likmi 23 %, attaisnotajiem izdevumiem (VSAOI) un atskaitījumiem (prognozētajam mēneša neapliekamajam minimumam, atvieglojumiem) piemēro 20 % likmi un nodokļa summu, kas aprēķināta no atskaitījumiem, atņem no aprēķinātās nodokļa summas (no visa ienākuma, piemērojot 23 % likmi).

Nodokļa likmi 10 % apmērā piemēro:

- ienākumam no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas;
- ienākumam no metāllūžņu pārdošanas;
- saimnieciskās darbības ieņēmumiem no nekustamā īpašuma iznomāšanas vai izīrēšanas, kustamās mantas iznomāšanas vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu, ja ir izmantotas tiesības neregistrēt saimniecisko darbību, par ko ir paziņots Valsts ieņēmumu dienestam.

Nodokļa piemērošana algota darba ienākumam

Ja darba ņēmējs darba devējam ir iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu un tā algota darba ienākumi nepārsniedz 1667 euro mēnesī, visam algota darba ienākumam piemēro progresīvo nodokļa likmi 20 % apmērā.

2.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 930 euro, nav apgādībā esošu personu, algas nodokļa grāmatiņa ir iesniegta pie darba devēja, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 10 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

930 euro	
– 97,65 euro (VSAOI 10,5 % no 930 euro) – 10 euro (prognozētais mēneša neapliekamais minimums) = 822,35 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme	
Aprēķinātais nodoklis: 164,47 euro	

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

3.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 800 euro, apgādībā ir trīs personas, algas nodokļa grāmatiņa ir iesniegta pie darba devēja, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 100 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī.

<i>800 euro</i>
<i>- 84 euro (VSAOI 10,5 % no 800 euro)</i> <i>- 100 euro (prognozētais mēneša neapliekamais minimums)</i> <i>- 750 euro (atvieglojums par divām apgādībā esošām personām)</i> <i>= -134 euro (negatīvs apliekamais ienākums)</i>
<i>Aprēķinātais nodoklis: 0,00 euro</i>

Ja darba ņēmējs darba devējam ir iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu un tā algota darba ienākumi pārsniedz 1667 euro mēnesī, algota darba ienākumam piemēro progresīvo nodokļa likmi – 20 % ienākumam līdz 1667 euro un 23 % ienākumam, kas pārsniedz 1667 euro.

4.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 3000 euro, apgādībā ir divas personas, pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Mēneša ienākumu sliekšnis, līdz kuram piemēro progresīvo nodokļa likmi 20 % apmērā, – 1667 euro.

<i>3000 euro</i>	
<i>20 %</i>	<i>23 %</i>
<i>1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.sliksnim)</i> <i>- 315 euro (VSAOI 10,5 % no 3000 euro)</i> <i>- 500 euro (atvieglojums par divām apgādībā esošām personām)</i> <i>= 852 euro (apliekamais ienākums)</i> <i>x 20 % likme</i> <i>= 170,40 euro</i>	<i>1333 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliksņa)</i> <i>x 23 % likme</i> <i>= 306,59 euro</i>
<i>Aprēķinātais nodoklis kopā: 170,40 + 306,59 = 476,99 euro</i>	

Ja darba ņēmējam pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, bet paredzētie atskaitījumi pārsniedz 1.ienākuma sliekšni 1667 euro, atskaitījumu daļu, kas tiek pārnesta uz 2.ienākumu sliekšni, atskaita, piemērojot 20 % likmi, t.i., no atskaitījumu pārnestās pārsnieguma (virs 1667 euro) daļas aprēķina nodokli, piemērojot 20 % likmi, minēto summu atņem no aprēķinātās nodokļa summas no ienākuma pārsnieguma (virs 1667 euro) daļas, **bet tikai tādā apmērā, kādā ir gūti ienākumi.**

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

5.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 1800 euro, apgādībā ir septiņas personas, pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Mēneša ienākumu sliekšnis, līdz kuram piemēro progresīvo nodokļa likmi 20 % apmērā, – 1667 euro.

1800 euro	
20 %	23 %
1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.sliksnim) - 189 euro (VSAOI 10,5 % no 1800 euro) - 1750 euro (atvieglojums par septiņām apgādībā esošām personām) = -272 euro (negatīvs apliekamais ienākums)	133 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliksņa) x 23 % likme = 30,59 euro 133 - 272 = -139 133 x 20 % = 26,60 euro (līdz 1.mēneša ienākuma sliekšnim neizmantotā atskaitījumu daļa, ko reizina ar 20 % likmi)
Aprēķinātais nodoklis kopā: 30,59 - 26,60 = 3,99 euro (attaisnotie izdevumi, kas nav izmantoti = -139)	

6.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 2000 euro, apgādībā ir septiņas personas, pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Mēneša ienākumu sliekšnis, līdz kuram piemēro progresīvo nodokļa likmi 20 % apmērā, – 1667 euro.

2000 euro	
20 %	23 %
1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.sliksnim) - 210 euro (VSAOI 10,5 % no 2000 euro) - 1750 euro (atvieglojums par septiņām apgādībā esošām personām) = -293 euro (negatīvs apliekamais ienākums)	333 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliksņa) x 23 % likme = 76,59 euro 293 x 20 % = 58,60 euro (līdz 1.mēneša ienākuma sliekšnim neizmantotā atskaitījumu daļa, ko reizina ar 20 % likmi)
Aprēķinātais nodoklis kopā: 76,59 - 58,60 = 17,99 euro	

Ja darba ņēmējs darba devējam ir **iesniedzis rakstveida iesniegumu** par nodokļa likmes 23 % apmērā piemērošanu visam ienākumam, darba devējs gada laikā (no mēneša ienākuma) ir tiesīgs ieturēt nodokli 23 % apmērā no algota darba ienākumiem, kuriem būtu piemērojama 20 % nodokļa likme.

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

7.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 2000 euro, apgādībā viena persona, pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Darba devējam iesniegts iesniegums par nodokļa likmes 23 % apmērā piemērošanu visam ienākumam.

<i>2000 euro</i>
<i>2000 x 23 % (likme saskaņā ar darba ņēmēja iesniegumu) = 460 euro</i>
<i>210 euro (VSAOI 10,5 % no 2000 euro) 250 euro (atvieglojums par vienu apgādībā esošo personu) Atskaitījumi kopā: 460 euro</i>
<i>460 x 20 % = 92 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</i>
<i>Aprēķinātais nodoklis: 460 - 92 = 368 euro</i>

Ja darba ņēmējs pie darba devēja ir **nodarbināts nepilnu kalendāra mēnesi** vai kalendāra mēneša laikā algas nodokļa grāmatiņa pie darba devēja ir iesniegta nepilnu mēnesi (dažas dienas):

- mēneša apliekamās summas apmēru 1667 euro, kuram piemērojama 20 % likme, nedala proporcionāli pa dienām (atkarībā no algas nodokļa grāmatiņas iesniegšanas vai neiesniegšanas fakta);
- neapliekamo minimumu un atvieglojumus piemēro proporcionāli dienām, kurās ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa.

8.piemērs

Darba ņēmējs uzsāk darbu 15.aprīlī, alga par šo mēnesi ir 2000 euro, darba devējam ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, apgādībā ir divas personas, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī.

<i>2000 euro</i>	
<i>20 %</i>	<i>23 %</i>
<i>1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim) - 210 euro (VSAOI 10,5 % no 2000 euro) - 250 euro (atvieglojums par divām apgādībā esošām personām proporcionāli dienām, kurās ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa) ((250 : 30 x 16) x 2) = 1207 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 241,40 euro</i>	<i>333 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa) x 23 % likme = 76,59 euro</i>
<i>Aprēķinātais nodoklis kopā: 241,40 + 76,59 = 317,99 euro</i>	

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

9.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 2000 euro, apgādībā viena persona, pie darba devēja algas nodokļa grāmatiņa ir iesniegta no 1. līdz 5.martam un no 26. līdz 31.martam (11 dienas), prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %), nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī.

2000 euro	
20 %	23 %
1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim) – 210 euro (VSAOI 10,5 % no 2000 euro) – 88,71 euro (atvieglojums par apgādībā esošu personu proporcionāli dienām, kurās ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa) (250 : 31 x 11) = 1368,29 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 273,66 euro	333 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa) x 23 % likme = 76,59 euro
Aprēķinātais nodoklis kopā: 273,66 + 76,59 = 350,25 euro	

Ja darba ņēmējs darba devējam **nav iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu**, algotā darba ienākumam piemēro progresīvo nodokļa likmi 23 % apmērā, bet nepiemēro neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošu personu.

10.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 900 euro. Darba ņēmējs nav iesniedzis darba devējam algas nodokļa grāmatiņu, tādējādi viņa darba algai piemēro 23 % nodokļa likmi. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

900 euro
900 x 23 % likme = 207 euro 900 x 10,5 % (VSAOI) = 94,50 euro
94,50 x 20 % = 18,90 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)
Aprēķinātais nodoklis: 207 – 18,90 = 188,10 euro

Ja cilvēks gada laikā saņem gan algota darba ienākumu, gan pensijas ienākumu un tam darba vietā ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, nosakot cilvēka mēneša apliekamo ienākumu:

- algota darba ienākumam šajā mēnesī nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, bet piemēro atvieglojumus un papildatvieglojumus, kā arī piemēro progresīvo nodokļa likmi (20 %, 23 %) atkarībā no algota darba ienākuma apmēra;

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

- pensijas ienākumam šajā mēnesī piemēro pensionāra mēneša neapliekamo minimumu, kā arī piemēro progresīvo nodokļa likmi (20 %, 23 %) atkarībā no pensijas ienākuma apmēra.

11.piemērs

Darba ņēmēja, kurš saņem vecuma pensiju 300 euro mēnesī, mēneša alga ir 1000 euro, darba devējam ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, apgādībā ir viena persona, papildu atvieglojums 3.grupas invalīdam 120 euro mēnesī, nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. VSAOI likme pensionāram ir 30,02 % (darba ņēmēja daļa 9,25 %, darba devēja daļa 20,77 %).

Nodokļa aprēķins algota darba ienākumam:

1000 euro
<p>– 92,50 euro (VSAOI 9,25 % no 1000 euro) – 250 euro (atvieglojums par vienu apgādībā esošu personu) – 120 euro (papildu atvieglojums 3.grupas invalīdam) = 537,50 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 107,50 euro</p>
Aprēķinātais nodoklis: 107,50 euro

Nodokļa aprēķins pensijas ienākumam:

300 euro
<p>– 300 euro (neapliekamais minimums pensionāram) = 0 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 0 euro</p>
Aprēķinātais nodoklis: 0 euro

12.piemērs

Darba ņēmēja, kurš saņem izdienas pensiju 700 euro mēnesī, mēneša alga ir 1200 euro (cilvēka ienākums mēnesī kopā pārsniedz 1667 euro), darba devējam ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, apgādībā ir divas personas, nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. VSAOI likme izdienas pensijas saņēmējam ir 31,70 % (darba ņēmēja daļa 9,76 %, darba devēja daļa 21,94 %).

Nodokļa aprēķins algota darba ienākumam:

1200 euro

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

- 117,12 euro (VSAOI 9,76 % no 1200 euro)
- 500 euro (atvieglojums par divām apgādībā esošām personām)
= 582,88 euro (apliekamais ienākums)
x 20 % likme
= 116,58 euro

Aprēķinātais nodoklis: 116,58 euro

Nodokļa aprēķins izdienas pensijas ienākumam:

700 euro

- 300 euro (neapliekamais minimums pensionāram)
= 400 euro (apliekamais ienākums)
x 20 % likme
= 80 euro

Aprēķinātais nodoklis: 80 euro



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precīzē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Ja algota darba ienākuma aprēķināšanas un izmaksas datumi pie viena ienākuma izmaksātāja vairākiem ienākumiem sakrīt vienā mēneša datumā, tos var summēt (ja vien nepastāv citi iemesli, kāpēc summēšana nebūtu lietderīga).

13.piemērs

Darba ņēmējs pie viena darba devēja strādā vairākos amatos – ir bibliotekārs un deju skolotājs. Darba ņēmēja bibliotekāra mēneša alga ir 1250 euro (finansēta no pašvaldības budžeta līdzekļiem), deju skolotāja alga ir 500 euro (finansējums no speciālā projekta līdzekļiem), darba devējam ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro, apgādībā ir viena persona, nodokļa atvieglojums par apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %). Abi ienākumi tiek izmaksāti vienā datumā.

1250 + 500 = 1750 euro

20 %

1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim)
- 183,75 euro (VSAOI 10,5 % no 1750 euro)
- 250 euro (atvieglojums par vienu apgādībā esošu personu)
= 1233,25 euro (apliekamais ienākums)
x 20 % likme
= 246,65 euro

23 %

83 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa)
x 23 % likme
= 19,09 euro

Aprēķinātais nodoklis kopā: 246,65 + 19,09 = 265,74 euro



Attiecībā uz prēmiju izmaksām jāvērtē un jāņem vērā ne tikai aprēķina periods, bet arī prēmijas piešķiršanas jēga, būtība un citi aspekti. Ja gadā darbiniekam izmaksā prēmiju par iepriekšējā gada darba rezultātiem, to iekļauj kārtējā gada attiecīgā mēneša, kurā šādu prēmiju aprēķina, ienākuma apmērā un piemēro attiecīgā gada nodokļu likmes.

14.piemērs

Darba ņēmēja mēneša alga ir 930 euro, pie darba devēja ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, prognozētais neapliekamais minimums ir 10 euro, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

Kārtējā gada aprīlī darbiniekam tiek izmaksāta prēmija par iepriekšēja gada darba rezultātiem 780 euro.

930 + 780 = 1710 euro	
20 %	23 %
1667 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim) - 179,55 euro (VSAOI 10,5 % no 1710 euro) - 10 euro (prognozētais mēneša neapliekamais minimums) = 1477,45 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 295,49 euro	43 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa) x 23 % likme = 9,89 euro
Aprēķinātais nodoklis kopā: 295,49 + 9,89 = 305,38 euro	



Pieņemot, ka darba ņēmēja mēneša darba alga nemainās visu gadu, viņa gada ienākums ir 11 940 euro (930 x 12 + 780), ienākumam līdz 20 004 euro tiek piemērota 20 % likme, gadam beidzoties, nodokļa maksātājs (darbinieks), rezumējošā kārtībā iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, precīzēs gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un saņems atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Ja gadā algota darba ienākums (izņemot prēmijas, kas kārtējā periodā ir aprēķinātas un izmaksātas par iepriekšējo periodu), pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par iepriekšējo gadu, šos ienākumu veidus iekļauj attiecīgā iepriekšējā gada ienākumu apmērā un piemēro attiecīgā iepriekšēja gada nodokļa likmes.

Ja vienā mēnesī ir gūts ienākums, kurš tiek aprēķināts un izmaksāts vienā datumā, bet tā daļa attiecināma uz citu mēnesi, ienākums tiek dalīts un attiecināms uz to periodu, par kuru veikts aprēķins, kā rezultātā par attiecīgajiem mēnešiem ir jāveic nodokļa pārrēķins.

15.piemērs

Darba devējam ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %). Darbinieks janvārī–februārī dodas atvaļinājumā.

Darba ņēmējam aprēķināta:

- darba alga par janvārī 980,00 euro;

- atvaļinājuma nauda par janvāri 520,00 euro;
- atvaļinājuma nauda par februāri 830,00 euro;
- darba alga par februāri 1030,00 euro.

Nodokļa aprēķins, kas jāmaksā no janvāra apliekamā ienākuma:

$980,00 + 520,00 = 1500,00$ euro
- 157,50 euro (VSAOI 10,5 % no 1500,00 euro) = 1342,50 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 268,50 euro
Aprēķinātais nodoklis: 268,50 euro

Nodokļa aprēķins, kas jāmaksā no februāra apliekamā ienākuma (atvaļinājuma naudas), kas izmaksāts janvārī:

830,00 euro
- 87,15 euro (VSAOI 10,5 % no 830,00 euro) = 742,85 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 148,57 euro
Aprēķinātais nodoklis: 148,57 euro

**Par janvārī izmaksāto ienākumu budžetā ieskaitāms nodoklis:
268,50 + 148,57 = 417,07 euro**

Nodokļa aprēķins no februāra algota darba ienākuma:

$830,00 + 1030,00 = 1860,00$ euro	
20 %	23 %
837,00 euro (ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim 1667 – 830,00) - 108,15 euro (VSAOI 10,5 % no 1030 euro) = 728,85 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 145,77 euro	193,00 euro (ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa) x 23 % likme = 44,39 euro
Aprēķinātais nodoklis par februāri kopā: 145,77 + 44,39 = 190,16 euro	

Nodokļa piemērošana ienākumam no uzņēmuma līguma

Saskaņā ar [Civillikumā](#) noteikto ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otram par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu.

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli ienākuma izmaksātājs atskaita VSAOI – atbilstoši likmei, kas noteikta likumā "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)" vai Ministru kabineta 2017.gada 19.decembra noteikumos Nr.786 "[Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem](#)" darba devējam un darba ņēmējam. Atskaitījumus (VSAOI, prognozēto neapliekamo minimumam, atvieglojumus) atskaita, piemērojot 20 % nodokļa likmi.

Ienākumam no uzņēmuma līguma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs piemēro progresīvo nodokļa likmi (ienākumam līdz 20 004 euro – 20 %, ienākumam no 20 004 euro 23 %).

16.piemērs

Nodokļa maksātājs, kuram nav iesniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, 2022.gada maijā ir guvis vienreizējus ieņēmumus no uzņēmuma līguma (ar saviem instrumentiem un materiāliem nokrāsojis ēkas fasādi) 25 000 euro apmērā. Nodokļa maksātāja apgādībā ir trīs personas, nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Ienākuma izmaksātājam ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

25 000 euro	
20 004 euro (ienākums līdz gada ienākumu 1.slieksnim) – 2625 euro (VSAOI 10,5 % no 25 000 euro) – 750 euro (atvieglojums par trim apgādībā esošām personām) = 16 629 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme = 3325,80 euro	4996 euro (ienākums virs gada ienākumu 1.sliekšņa) x 23 % (nodokļa likme) = 1149,08 euro
Nodoklis kopā: 3325,80 + 1149,08 = 4474,88 euro	



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precizē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Ja ienākuma izmaksātājam nav iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, ienākumam piemēro progresīvo nodokļa likmi 23 % apmērā, bet nepiemēro neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošu personu.

17.piemērs

Cilvēks, kuram nav iesniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, 2022.gada janvārī ir guvis vienreizējus ieņēmumus no uzņēmuma līguma 2000 euro apmērā, algas nodokļa grāmatīņa nav iesniegta ienākuma izmaksātājam, ienākumam piemēro 23 % nodokļa likmi. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

2000 euro
2000 euro x 23 % likme = 460 euro 210 euro (VSAOI 10,5 % no 2000 euro)
210 euro x 20 % = 42 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)
Aprēķinātais nodoklis: 460 - 42 = 418 euro



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precīzē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Ja ienākuma izmaksātājam ir iesniegts rakstveida iesniegums par nodokļa likmes 23 % apmērā piemērošanu visam ienākumam, ienākuma izmaksātājs gada laikā, izmaksājot ienākumu no uzņēmuma līguma, no tā ietur nodokli, piemērojot nodokļa likmi 23 % apmērā, arī no ienākuma līdz 20 004 euro.

18.piemērs

Cilvēks, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, 2022.gada jūlijā ir guvis vienreizējus ieņēmumus no uzņēmuma līguma 20 100 euro apmērā. Viņam apgādībā ir divas personas, nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Ienākuma izmaksātājam ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa, prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %). Ienākuma izmaksātājam ir iesniegts rakstveida iesniegums par nodokļa likmes 23 % apmērā piemērošanu visam ienākumam.

20 100 euro
20 100 euro x 23 % (nodokļa likme saskaņā ar iesniegumu) = 4623 euro
- 2110,50 euro (VSAOI 10,5 % no 20 100 euro) - 500 euro (atvieglojums par divām apgādībā esošām personām) Atskaitījumi kopā: 2610,50 euro
2610,50 x 20 % = 522,10 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)
Nodoklis kopā: 4623 - 522,10 = 4100,90 euro

Saņemot ienākumus no uzņēmuma līguma, par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad cilvēks saņem ienākumu.

Ja vairāku ienākumu no uzņēmuma līguma aprēķināšanas un izmaksas datumi pie viena ienākuma izmaksātāja sakrīt vienā mēneša datumā, tos var summēt (ja vien nepastāv citi iemesli, kāpēc summēšanas nebūtu lietderīga).

19.piemērs

Cilvēks, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, atbilstoši uzņēmuma līgumiem ir saņēmis ienākumu no viena ienākuma izmaksātāja 15.aprīli 300 euro atbilstoši uzņēmuma līgumam Nr.1 un 200 euro atbilstoši

uzņēmuma līgumam Nr.2 un 25.aprīlī 3000 euro atbilstoši uzņēmuma līgumam Nr.3. Viņa apgādībā ir viena persona, nodokļa atvieglojums par vienu apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī, mēneša prognozētais neapliekamais minimums 10 euro, VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

Ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa (pilnu mēnesi)	Nav iesniegta algas nodokļa grāmatīņa
<p>Ienākumus summē! 15.aprīļa ienākumam 500 euro (300 + 200) piemēro: – 52,50 euro (VSAOI 10,5 % no 500 euro) – 10 euro (prognozētais neapliekamais minimums) – 250 euro (atvieglojums par vienu apgādībā esošu personu) = 187,5 euro (500 – 52,50 – 10 – 250) (apliekamais ienākums) Nodokļa likme 20 %</p>	<p>Ienākumus summē! 15.aprīļa ienākumam 500 euro (300 + 200) piemēro: 500 euro x 23 % likme = 115 euro</p> <p>52,50 euro (VSAOI 10,50 % no 500 euro) 52,50 euro x 20 % = 10,50 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</p>
<p>Aprēķinātais nodoklis: 37,50 euro (187,50 x 20 %)</p>	<p>Aprēķinātais nodoklis: 104,50 euro (115 – 10,50)</p>
<p>25.aprīļa ienākumam (3000 euro) piemēro: – 315 euro (VSAOI 10,5 % no 3000 euro)</p> <p>= 2685 euro (3000 – 315) (apliekamais ienākums)</p>	<p>25.aprīļa ienākumam (3000 euro) piemēro: 3000 euro x 23 % likme = 690 euro</p> <p>315 euro (VSAOI 10,5 % no 3000 euro) 315 euro x 20 % = 63 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</p>
<p>Nodoklis 537 euro (2685 euro x 20 %)</p>	<p>Nodoklis 627 euro (690 – 63)</p>
<p>Nodoklis no aprīļa visām izmaksām 574,50 euro (37,50 + 537)</p>	<p>Nodoklis no aprīļa visām izmaksām 731,50 euro (104,50 + 627)</p>



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precīzē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Nodokļa un nodokļa likmes piemērošana, saņemot vairāku veidu ienākumus pie viena ienākuma izmaksātāja

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

Ja cilvēks, kas nav reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs, gada laikā pie viena ienākuma izmaksātāja, saņem gan algota darba ienākumus, gan ienākumus uzņēmuma līguma, tad, nosakot cilvēka mēneša apliekamo ienākumu, papildus algota darba ienākumam (nodokļa aprēķinam no tā):

- no ienākuma no uzņēmuma līguma atskaita VSAOI (ievērojot noteikto kārtību – 20 % likmi) un piemēro nodokļa likmi 23 % apmērā.

Ja kalendāra mēneša laikā viens ienākuma izmaksātājs izmaksā gan ar algas nodokli apliekamo ienākumu, gan cita veida ar nodokli apliekamos ienākumus (kuriem nepiemēro ienākumam no kapitāla, tai skaitā kapitāla pieaugumam, noteikto 20 % likmi, nodokļa likmi atbilstoši [Mikrouzņēmumu nodokļa likumam](#), kā arī 3 %, 5 %, 10 %, 15 % un 22 % apmērā noteiktās likmes), tad:

- ienākumiem, kas nav apliekami ar algas nodokli, piemēro 23 % likmi.
- ienākumus, kas nav apliekami ar algas nodokli, var samazināt par attaisnotajiem izdevumiem, neapliekamo minimumu un atvieglojumiem (ievērojot noteikto kārtību – atskaita ar 20 % likmi) tikai tad, ja ar cilvēka algota darba ienākumiem nepietiek, lai segtu minētos atskaitījumus.

20.piemērs

Cilvēks pie viena darba devēja kārtējā mēnesī saņem algu 1000 euro un ienākumus no uzņēmuma līguma (nav reģistrēta saimnieciskā darbība) 1000 euro. Prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

<i>Ir iesniegta algas nodokļa grāmatīņa</i>	<i>Nav iesniegta algas nodokļa grāmatīņa</i>
<p>1000 euro (darba algas ienākums)</p> <p><i>Ienākumam piemēro:</i> – 105 euro (VSAOI 10,5 % no 1000 euro) = 895 euro (apliekamais ienākums) x 20 % likme</p> <p><i>Aprēķinātais nodoklis:</i> 179 euro (895 euro x 20 %)</p>	<p>1000 euro (darba algas ienākums)</p> <p><i>Ienākumam piemēro:</i> x 23 % likme = 230 euro</p> <p>105 euro (VSAOI 10,5 % no 1000 euro) 105 euro x 20 % = 21 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</p> <p><i>Aprēķinātais nodoklis:</i> 209 euro (230 – 21)</p>
<p>1000 euro (ienākumus no uzņēmuma līguma) x 23 % likme = 230 euro</p> <p>105 euro (VSAOI 10,5 % no 1000 euro) 105 euro x 20 % = 21 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</p> <p><i>Aprēķinātais nodoklis:</i> 209 euro (230 – 21)</p>	<p>1000 euro (ienākumus no uzņēmuma līguma) x 23 % likme = 230 euro</p> <p>105 euro (VSAOI 10,5 % no 1000 euro) 105 euro x 20 % = 21 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %)</p> <p><i>Aprēķinātais nodoklis:</i> 209 euro (230 – 21)</p>
<i>Nodoklis no mēneša izmaksām:</i>	<i>Nodoklis no mēneša izmaksām:</i>

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

388 euro (179+209)	418 euro (209 + 209)
--------------------	----------------------

21.piemērs

Cilvēkam pie viena darba devēja kārtējā mēnesī ir aprēķināts ienākums:

- mēneša darba alga 800 euro;

- ienākums no uzņēmuma līguma (nav reģistrēta saimnieciskā darbība) 300 euro.

Cilvēkam apgādībā ir piecas personas, nodokļa atvieglojums par katru apgādībā esošu personu – 250 euro mēnesī. Prognozētais mēneša neapliekamais minimums ir 0 euro. VSAOI likme ir 34,09 % (darba ņēmēja daļa 10,5 %, darba devēja daļa 23,59 %).

Ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa	Nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa
800 euro (algota darba ienākums) - 84 euro (VSAOI 10,5 % no 800 euro) - 1250 euro (atvieglojumi par piecām apgādībā esošām personām) = -534 euro (uz citiem ienākuma veidiem pārnesamie atskaitījumi) Aprēķinātais nodoklis: 0 euro	800 euro (algota darba ienākums) x 23 % = 184 euro (800 euro x 23 %) 84 euro (VSAOI 10,5 % no 800 euro) 84 euro x 20 % = 16,80 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %) Aprēķinātais nodoklis: 167,20 euro (184 - 16,80)
300 euro (uzņēmuma līguma ienākums) x 23 % likme = 69 euro - 31,50 euro (VSAOI 10,5 % no 300 euro) -268,5 euro (atskaitījumi, kuri ir pārnesti uz citiem ienākumiem) 65,50 euro (31,50 + 268,5) x 20 % = 60 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %) Aprēķinātais nodoklis: 9 euro (69 - 60)	300 euro (uzņēmuma līguma ienākums) x 23 % likme = 69 euro 31,50 euro (VSAOI 10,5 % no 300 euro) 31,50 euro x 20 % = 6,30 euro (atskaitījumu daļu reizina ar 20 %) Aprēķinātais nodoklis: 62,70 euro (69 - 6,30)
Nodoklis no visiem ienākumu veidiem: 9 euro	Nodoklis no visiem ienākumu veidiem: 229,90 euro (167,20 + 62,70)



Gadam beidzoties, cilvēks, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, rezumējošā kārtībā piemēro progresīvo nodokļa likmi, precizē gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu.

Saistošie normatīvie akti

Likums "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)".

Likums "[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)".

IIN no algas un citiem fiziskās personas ienākumiem

Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 ["Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#).

Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumi Nr.676 ["Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai"](#).

Ministru kabineta 1997.gada 8.apīļa noteikumi Nr.138 ["Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa papildu atvieglojumiem personām ar invaliditāti, politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem"](#).

Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumi Nr.786 ["Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmes sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem"](#)